

Platform toezicht bodem 17 april 2008

Vragen en antwoorden

(gesorteerd per groep)

Vraag groep 5

Nieuwe stoffen pakket versus oude bewijsmiddelen.

Bij het toepassen van een partij grond met een 'oude' bewijsmiddelen in een gebied met bkk waarbij geen gebruik wordt gemaakt van het overgangsrecht, moet je dan toch toetsen aan de nieuwe stoffenlijst?

Antwoord

Antwoord op website Bodem+ (uit nieuwsbericht d.d. 09-06-2008 over nieuw stoffenpakket):

Standpunt van het Rijk is dat bewijsmiddelen voor grond en baggerspecie die zijn opgesteld met gebruikmaking van het oude basispakket en worden gebruikt voor nuttige toepassing in het kader van het Besluit bodemkwaliteit gebruikt kunnen worden zonder aanvullend onderzoek naar de ontbrekende parameters. Tevens kunnen bewijsmiddelen die zijn opgesteld met gebruikmaking van het nieuwe standaardpakket zonder aanvullend onderzoek worden gebruikt voor een toepassing onder het overgangsrecht van het Besluit bodemkwaliteit (bijvoorbeeld een Bouwstoffenbesluit-werk of de Vrijstellingsregeling grondverzet). Dit geldt onder strikte randvoorwaarde dat indien kan/moet worden aangenomen dat bepaalde parameters die in afwijkende concentraties kunnen voorkomen, maar die niet zijn opgenomen in het oude basispakket of nieuwe standaardpakket, het pakket dient te worden uitgebreid met deze paramterers.

Aanvulling op het antwoord: Indien gebruikgemaakt is van het oude stoffenpakket, dienen deze oude stoffen (ook als ze niet meer opgenomen zijn in het nieuwe pakket, bijvoorbeeld arseen en chroom) wel getoetst te worden aan de normering uit bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit.

Vraag groep 6

Wat wordt er verstaan onder bodemvreemd materiaal?

Antwoord

Bodemvreemd materialen is afval (uitgezonderd puin) zoals slakken, sintels en kooldeeltjes, ijzerdelen, boomstronken, begroeiingsresten, plastics, huisvuil e.d.

Bodemvreemd materiaal is maximaal 20% (dus niet optellen per type bodemvreemd materiaal). Ook in het bodembeheernota mag je niet hoger dan 20% worden geaccepteerd. Lager en specifiek (5% plastic en 10% puin) is wel mogelijk in het gebiedsspecifieke kader.

Vraag groep 8

Stel een saneringsplan is beschikt. Hoe doorloop je de stappen indien een sanering mogelijk is uitgevoerd maar er is nog geen evaluatie ingediend. Ofwel de eigenaar/melder weigert een evaluatieverslag in te dienen. Kortom geen tijdspad uitvoering saneringsplan, geen start melding en geen eindmelding.

Antwoord

Sanering wordt met een bepaald doel uitgevoerd, bijvoorbeeld bouw van een pand waarbij tijdens de bouw de verontreinigingen tbv de bouw ontgraven worden. Hiervoor is een bouwvergunning nodig die pas afgegeven wordt na instemming met saneringsplan. Locatie controle moet inzicht geven of het bouwwerk is gerealiseerd of in aanbouw is. Ook luchtfoto's kunnen info geven. Bij geen van dergelijk waarneembare activiteiten en de eigenaar van het perceel is onbekend, kan eventueel een verificatie bodemonderzoek worden uitgevoerd om te beoordelen of de verontreiniging nog in de bodem aanwezig is.

Indien wel gesaneerd is, maar geen evaluatieverslag ingediend dan handhaven op naleving van art 39c of wbb art 13 BUS en optreden tegen het niet doen van de startmelding.

In de beschikking is vaak opgenomen dat de start van de sanering, eind van de sanering gemeld moet worden. Vaak staat daarin ook opgenomen dat binnen een bepaald aantal weken (vaak 8 weken na beëindiging sanering) een evaluatieverslag moet worden ingediend. In BUS zijn hiervoor algemene regels opgenomen.

Vraag groep 9

Waar ligt vastgesteld dat milieukundige begeleiding verplicht is tijdens de uitvoering van een bodemsanering, behoudens BUS-saneringen. In de BUS regeling is het namelijk wel voorgeschreven.

Antwoord

In het besluit en de regeling bodemkwaliteit is vastgelegd dat het uitvoeren van milieukundige begeleiding bij bodemsanering voor zover dat gebeurt ten behoeve van wettelijke bepalingen genoemd in het tweede lid van artikel 21 en 22 van het Besluit bodemkwaliteit door een erkend bedrijf moet worden uitgevoerd. Zie ook de FAQ op de website van SIKB en Bodem+:

Dienen de milieukundige begeleiding en de uitvoering van de sanering van een bodemsanering altijd te worden uitgevoerd door voor de BRL SIKB 6000 (milieukundige begeleiding van bodemsanering) en BRL SIKB 7000 (uitvoering van bodemsanering) erkende bodemintermediairs?

Erkenning voor de begeleiding en uitvoering is alleen verplicht indien het gaat om:

- saneringen die vallen onder het saneringsregime van de Wet bodembescherming (art. 28, 29, 36 e.v.) en Bus (art. 39b);
- bodemherstel (art. 13, 27) inclusief herstel bij ongewone voorvallen (art. 30 e.v.).

Bij bodemsanering van historische bodemverontreinigingen (ontstaan voor 1 januari 1987) is het van belang of het gaat om een ernstig of niet ernstig geval. Alleen de sanering van een ernstig geval moet door een erkende persoon of instelling worden uitgevoerd en milieukundig begeleid. Hoe vastgesteld kan worden of sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging staat omschreven in de circulaire bodemsanering 2006. Bij een niet ernstig (en historisch) geval van bodemverontreiniging (< 25 m³ bodemvolume grond of < 100 m³ bodemvolume grondwater verontreinigd tot boven de interventiewaarde) is dus niet noodzakelijk dat de uitvoering en begeleiding worden uitgevoerd door erkende bedrijven.

Bodemonderzoek dat op grond van artikel 28 moet worden uitgevoerd en bij de melding moet worden gevoegd moet worden uitgevoerd door een erkende persoon of instelling. Indien uit dit onderzoek blijkt dat het gaat om een niet ernstig geval van bodemverontreiniging dan hoeft er geen sanering te worden uitgevoerd. Als in dat niet ernstige geval verontreinigde grond wordt afgegraven dan is de saneringsparagraaf van de Wbb daarop niet van toepassing. Dit afgraven hoeft dan bovendien niet te worden uitgevoerd door een erkende persoon of instelling.

Bij bodemherstel (bodemverontreinigingen ontstaan na 1 januari 1987) is het niet relevant of het gaat om een ernstig of een niet ernstig geval. Hierbij moet het herstel (volledig verwijderen van de verontreiniging) worden uitgevoerd door een erkende persoon of instelling. Een uitzondering wordt gemaakt indien bij een ongewoon voorval acuut maatregelen moeten worden getroffen (doorgaans eerste 24 uur na ontdekking van het ongewone voorval).

Deze uitzondering geldt alleen voor de uitvoering van de bodemsanering, d.w.z. dat de te nemen controlemonsters (milieukundige begeleiding) en analyses wel degelijk moeten worden uitgevoerd door erkende instellingen en/of personen.

Zie ook de onderstaande informatie die is opgenomen in een brief van de VROM-Inspectie aan bevoegde gezagen Wbb:

Handhaving kwalibo

Volgens het besluit zijn alleen de VROM-Inspectie en de Inspectie voor Verkeer & Waterstaat bevoegd handhavend op te treden tegen de intermediairs die werken zonder erkenning of in afwijking van het onderliggende normdocument. Decentrale overheden hebben wel toezichthoudende bevoegdheden op grond van kwalibo, maar kunnen alleen handhavend optreden tegen de opdrachtgever dan wel vergunninghouder. De geconstateerde overtredingen kunnen via het daarvoor ingerichte Toezichtloket Bodem ter kennis van de Inspecties worden gebracht. Wanneer het werkzaamheden betreft die worden uitgevoerd zonder erkenning dan is het uitgangspunt van de Inspecties dat direct contact wordt gezocht met het bevoegde gezag om gerichte actie voor te bereiden.

Het loket is te bereiken via www.vrom.nl/bodemloket, via de site van Bodemplus of van de Inspecties.

Door het systematisch verzamelen van overtredingen van bodemintermediairs, hoe gering ook, kan een beeld worden verkregen over de werkwijzen van deze intermediairs. Structurele overtreders kunnen van de incidenten worden gescheiden en systematische fouten gesignaleerd ten behoeve van de beleidsontwikkeling. Ook partijen die eerder in de keten feitelijk verantwoordelijk zijn voor bepaalde overtredingen (producenten, bewerkers) kunnen aan de hand van de binnengekomen signalen worden geïdentificeerd.

Het optreden tegen intermediairs kan dus, zoals beschreven, verlopen via het Toezichtloket Bodem.

Toch kan ik mij voorstellen dat bevoegde gezagen Wbb, vanuit hun verantwoordelijkheden voor het toezicht en de handhaving bij de uitvoering van saneringen behoefte hebben om zelf op te kunnen treden teneinde zeker te stellen dat de werkzaamheden wel door erkende intermediairs worden uitgevoerd. Bij de beantwoording van de vraag welke handhavingsbevoegdheden het bevoegd gezag Wbb daartoe heeft, moet onderscheid worden gemaakt in BUS-saneringen en saneringen die met een Wbb-beschikking worden uitgevoerd.

Bij BUS-saneringen heeft het bevoegd gezag Wbb mogelijkheden om handhavend op te treden als werkzaamheden worden uitgevoerd door intermediairs die niet over de vereiste erkenning beschikken.

De kwalibo-vereisten zijn namelijk via een aanpassing opgenomen in de Regeling uniforme saneringen van het besluit uniforme saneringen. Hierdoor is het mogelijk voor decentrale overheden handhavend op te treden wanneer zij constateren dat een BUS-sanering wordt uitgevoerd en/of milieukundig begeleid door een bedrijf zonder erkenning.

Bij saneringen die met een beschikking in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb) worden uitgevoerd, kan het bevoegd gezag Wbb niet zonder meer optreden tegen een intermediair die zonder erkenning een sanering (of andere kwalibo-activiteit) aanvangt na 1 juli 2007. De beschikkinghouder kan alleen worden meegedeeld dat de gegevens uit het evaluatieverslag niet door het bevoegde gezag kunnen worden geaccepteerd. De gegevens in het evaluatierapport zijn immers niet afkomstig van een erkende intermediair. Een nieuw onderzoek naar de eindsituatie is dan onvermijdelijk, hetgeen de opdrachtgever de nodige tijd en geld kost.

Om handhavend optreden door het bevoegd gezag mogelijk te maken zou in de Wbb-beschikking expliciet moeten worden aangegeven dat de werkzaamheden alleen door erkende intermediairs mogen worden uitgevoerd. De formulering van een dergelijk voorschrift zou kunnen luiden:

(Het Wbb-bevoegd gezag besluit)

dat de onderzoeken, de uitvoering van sanering en de milieukundige begeleiding als bedoeld in deze beschikking worden uitgevoerd door een persoon of instelling die op grond van het Besluit uitvoeringskwaliteit bodembeheer (of daarvoor in de plaats tredende regelgeving (i.c. Besluit bodemkwaliteit)) beschikt over een erkenning voor het uitvoeren van de betrokken werkzaamheden."

Wanneer een dergelijk voorschrift in de beschikking is opgenomen kunt u bestuursrechtelijke maatregelen treffen tegen de beschikkinghouder op het moment dat blijkt dat de saneringswerkzaamheden worden uitgevoerd of milieukundig worden begeleid door niet erkende intermediairs. Het optreden tegen de intermediair blijft voorbehouden aan de Inspecties, waarbij een gezamenlijk optreden in de rede ligt.

Vraag groep 12

Mag een toezichthouder bevoegd gezag vragen om het monsternamenformulier van het veldwerk uitgevoerd volgens BRL 2000 of BRL 6000

Antwoord

Het logboek van een milieukundig begeleider dient ten alle tijden aanwezig te zijn op de saneringslocatie en kan dus worden ingezien door een handhaver. Dit kan ook onderdeel zijn van het evaluatieverslag onderdeel processturing.

In de BRL SIKB 2000 ('Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek') staat in paragraaf 2.2 welke gegevens opgenomen moeten worden in de veldwerkrapportage. Het bevoegd gezag kan bij het beoordelen van een onderzoeksrapportage naar vragen.

In het kader van de in behandeling nemen van een aanvraag voor een beschikking is het mogelijk om de veldwerk gegevens BRL2000 op te vragen bij het onderzoeksbureau. Bij BRL6000 onderdeel saneren is dit wel gebruikelijk.

Vraag Groep 13

Bij de controle van een bodemsanering met sterk verontreinigde grond tref je geen uitvoerende kwaliteitspersoon van de aannemer aan.

Is er sprake van een overtreding en zo ja, welke en hoe treedt je op?

Antwoord

De aanwezigheid van een kwaliteitsverantwoordelijke persoon volgt uit BRL 7000, niet uit de wet. Er is dus alleen sprake van een overtreding van de BRL. De Certificerende instelling is degene die hier in de eerste plaats op toeziet. Daarnaast natuurlijk de mogelijkheid tot melding via Bodemsignaal. Zie ook het antwoord op de vraag van groep 9.

Vraag groep 16

Bij een particulier is een ondergrondse tank niet meer in gebruik, welke regels gelden voor de particulier om de tank te saneren?

Antwoord

Op grond van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (Ivb), categorie 5, is voor inrichtingen voor het vervaardigen, bewerken, verwerken, opslaan of overslaan van zeer licht ontvlambare, licht ontvlambare, ontvlambare of brandbare vloeistoffen, waartoe

ondermeer de door huishoudens voor verwarmingsdoeleinden gebruikte huisbrandolie behoort, bepaald dat vanaf een opgeslagen hoeveelheid van 1 m³ of 1 000 liter huisbrandolie het Ivb van toepassing is. Aangezien ondergrondse tanks ten behoeve van de opslag van huisbrandolie bij huishoudens veelal een omvang hebben van 3 000 a 6 000 liter, zijn deze tanks van een omvang alsof zij bedrijfsmatig zijn en vallen derhalve onder het begrip inrichting van de Wet milieubeheer. Opslagtanks vanaf een opgeslagen hoeveelheid van 1m³ of 1000 liter met huisbrandolie bij particulieren worden beschouwd als inrichting en vielen onder het regime van het BOOT en nu dus onder het regime van het Activiteitenbesluit.

Voor tanks die vóór 1 maart 1993 onklaar waren gemaakt gold op grond van het BOOT een afwijkende regeling (artikel 18, zesde lid van het BOOT). Of voor deze tanks thans een verplichting bestaat tot verwijdering of onklaar maken, wanneer verwijdering redelijkerwijs niet kan worden gevegd, hangt af van de vraag of de vloeistof vóór 1 maart 1993 is verwijderd uit de tank en de tank voor die datum onklaar is gemaakt (gevuld met zand of schuim).

Op grond van de huidige regelgeving heeft het bevoegde gezag niet meer de mogelijkheid om voor tanks, die vóór 1 maart 1993 onklaar zijn gemaakt, aanvullende maatregelen op te leggen. Per tank zal bepaald moeten worden of er maatwerk noodzakelijk is.

Tanks die en onklaar en afgevuuld zijn met inert materiaal behoeven meestal geen aanvullende maatregelen. Tanks waarvan niet met zekerheid is vast te stellen dat ze daadwerkelijk onklaar gemaakt zijn en afgevuuld met inert materiaal zullen nader onderzocht moeten worden. Dat kan betekenen dat het bevoegd gezag met een handhavingmiddel zal moeten eisen dat de tank wordt verwijderd dan wel onklaar wordt gemaakt, wanneer verwijdering redelijkerwijs niet kan worden gevegd. Het verwijderen en onklaar maken zal dan moeten geschieden conform de regels van het BARIM, mits kan worden aangetoond dat de tank onklaar gemaakt is en afgevuuld met inert materiaal. De tanks vallen met intrekking van het BOOT nu onder het Activiteitenbesluit. De particulier wordt gezien als een inrichting. Eventueel is artikel 13 Wbb van toepassing als een verontreiniging aanwezig is.

Vraag groep 17

Binnen een gemeente worden een aantal vijvers uitgebaggerd. Uit waterbodemonderzoek blijkt dat het om klasse 2 slib gaat. Volgens het Bbk mag de bagger op het aangrenzende perceel worden gelegd om in te dikken. Hier is echter geen ruimte voor. Mag dit slib/bagger ergens anders in de gemeente worden opgeslagen om in te dikken/rijpen? Eventuele geschikte locaties zijn schoon en niet verontreinigd.

Antwoord

Het Besluit bodemkwaliteit maakt onderscheid tussen verschillende vormen van tijdelijke opslag, die vooraf gaan aan een definitieve toepassing. De verschillende vormen en de bijbehorende voorwaarden zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Vorm van tijdelijke opslag	Voorwaarden van het Besluit		
	Maximale duur van de opslag	Kwaliteitseisen	Meldingsplicht
Kortdurende opslag	6 maanden	-	Ja
Tijdelijke opslag op landbodem	3 jaar	Kwaliteit moet voldoen aan de kwaliteitsklasse van de ontvangende bodem.	Ja, met duur van de opslag en eindbestemming
Tijdelijke opslag in oppervlaktewater	10 jaar	Kwaliteit moet voldoen aan kwaliteitsklasse van de ontvangende waterbodem	Ja, met duur van de opslag en eindbestemming
Weilanddepot: opslag van baggerspecie op aangrenzend perceel	3 jaar	Alleen baggerspecie die voldoet aan de normen voor verspreiding over aangrenzende percelen	Ja, met duur van de opslag en eindbestemming
Opslag bij tijdelijke uitneming	Looptijd van de werkzaamheden	-	Nee

Vraag groep 10

Een aannemer X is niet BRL 6000 of 7000 erkend. Hij huurt aannemer bedrijf Y in die wel erkend is voor de BRL6000/7000. Aannemer Y levert de BRL6000/7000 in een persoon. Deze persoon is zowel een DLP als een MKB. Vervolgens huurt aannemer Y gekeurde mensen van aannemer X in voor de uitvoering. Mag dit?

Antwoord

Waar het om gaat is de vraag wie de werkzaamheden uitvoert: die moet erkend zijn. In dit geval is dat aannemer Y. Dat hij vervolgens weer personeel inhuurt van X, is toegestaan. De uitbesteder Y moet er wel op letten dat aan de eisen van par 3.8 van de BRL SIKB 7000 'Uitvoering van (water)bodemsanering' wordt voldaan. Dat betekent in deze casus dat aannemer Y sluitende procedures moet hebben om de kwaliteit van de werkzaamheden die de onderaannemer X uitvoert, te borgen. De kwaliteitsverantwoordelijke van aannemer Y is in dit geval aanwezig bij alle werkzaamheden die door aannemer X worden uitgevoerd (voor zover die kritisch zijn voor de bodemsanering). Het werk wordt onder verantwoordelijkheid en onder het certificaat van aannemer Y uitgevoerd.